

Eesti keele elektrooniliste ülesannete kogu eristuskiiri: lauseõpetus (II kooliaste)

1. E-kogu kirjeldus

Eesti keele II kooliastme lauseõpetuse e-kogu sisaldab 31 e-ülesannet, mis hõlmavad järgmisi alateemasid: alus, öeldis, lihtlause, liitlause ja kirjavahemärgid. E-kogu juurde kuulub kaks lauseõpetuse diagnostilist testi. E-kogu ülesannete ja diagnostiliste testide loend on esitatud 5. peatükis.

Lauseõpetuse e-kogu võimaldab jõuda järgmiste õpitulemusteni:

- õpilane tunneb lauseõpetuse põhimõisteid;
- õpilane oskab moodustada terviklikke lauseid;
- õpilane eristab lihtlauseid liitlausest ja oskab siduda lihtlauseid liitlauseks;
- õpilane moodustab ja kirjavahemärgistab liht- (sh koondlauseid) ja liitlauseid;
- õpilane oskab valida erinevatele lausetüüpidele (küsi-, väit- ja hüüdlause) õige lauselõpumärgi;
- õpilane tunneb ära aluse ja öeldise ning teab nende funktsiooni ja käitumist lause ehituse seisukohalt;
- õpilane järgib eesti keele õigekirja aluseid ja põhireegleid, oskab leida õigekirjajuhiseid veebiallikatest.

2. E-kogu struktuur

E-kogu sisaldab II kooliastme lauseõpetuse *e-ülesandeid*, mis aitavad õpilasel oma teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada. Ülesanded on koostatud kolmes raskusastmes: kerge, keskmine ja raske. E-ülesanded annavad nii õpilasele kui ka õpetajale ülevaate selle kohta, kuidas õpilasel uute teadmiste ja oskuste omandamine edeneb, ning aitavad seeläbi õpetajal õppeprotsessi suunata. *Diagnostilised* ehk *d-testid* aitavad õpetajal enne õppeprotsessi algust välja selgitada õpilase eelteadmised teatud teema kohta või pärast õppeprotsessi lõppu kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud.

Tüüp	Hulk	Eesmärk	Kasutamine
<i>Diagnostiline test</i>	2	- selgitada välja õpilase eelteadmised - kontrollida omandatud teadmisi - aidata kavandada edasist õppimist	Õppeprotsessi alguses enne teema käsitlemist või õppeprotsessi lõpus pärast teema käsitlemist
<i>E-ülesanne</i>	31	- aidata õpilasel uusi teadmisi ja oskusi kinnistada ja vajaduse korral ka täiendada - anda õpilasele tagasisidet õppeprotsessi edenemise kohta - aidata õpetajal õppeprotsessi suunata	Õppeprotsessi kestel

3. E-ülesande ülesehitus

E-ülesanne koosneb

- 1) ülesande metaandmetest;
- 2) ülesande tööjuhise (sisuline ja tehniline töökäsk);
- 3) ülesande sisust (vajaduse korral on esitatud ka reeglid ja lingitud viited veebiallikatele, mis aitavad ülesannet lahendada);
- 4) ülesande tagasisidest: õpilase tulemus protsentides, õpilase õiged ja valed vastused, ülesande õige lahendus, sõnaline tagasiside õpilasele (mida ja kui palju oskas või ei osanud ning mida peaks edasi tegema), sõnaline tagasiside õpetajale (mida ja kui palju õpilane oskas või ei osanud, soovitusel ehk suunamine e-kogu teiste samateemaliste ülesannete juurde) ning ülesande kommentaarist (selgitused, reeglid, viited lisamaterjalile).

E-ülesannete hindamine toimub automaatselt. Õpilasele ja õpetajale kuvatakse tagasiside kohe, kui õpilane on e-ülesande lahendamise lõpetanud. Hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui õpilane on saavutanud

- 100–90% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised väga head;
- 89–75% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised head;
- 74–50% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised rahuldavad;
- alla 49% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, on tema teadmised puudulikud.

Ülesande soorituse eest saadavad maksimumpunktid on märgitud ülesande töökäsu juures.

EISis (Eksamite Infosüsteemis) saab e-ülesandeid õpilasele suunata õpetaja. EIS salvestab õpilase viimase lahenduse (st õpilase varasemad sama ülesande lahendused kustuvad).

4. Diagnostilise testi ülesehitus

Diagnostilised testid (ID) 5078 ja 5079 kuuluvad II kooliastme lauseõpetuse e-kogu juurde ja sisaldavad ülesandeid, mis võimaldavad välja selgitada õpilase teadmised lauseõpetusse puutuva kohta. Teste võib kasutada nii õppeprotsessi alguses (et teha kindlaks, millised on õpilase eelteadmised) kui ka õppeprotsessi lõpus (et kontrollida, kas õpilane on taotletud õpitulemused omandanud).

Üks test koosneb kuuest ülesandest, mis kontrollivad järgmisi teadmisi:

- lauselõpumärgid;
- aluse ja öeldise määramine;
- lihtlause ja liitlause äratundmine;
- liitlause komastamine;
- koondlause kirjavahemärgistamine.

Testid on lineaarsed. Õpilane saab ühelt ülesandelt teisele liikuda ainult siis, kui ta on ülesande lahendanud ja oma vastuse kinnitanud. Eelmisele ülesandele tagasi liikuda ei saa. Ülesannete tagasiside kuvatakse õpilasele siis, kui ta on kõik testi ülesanded lahendanud ja testi lõpetanud. Õpilane saab iga ülesande kohta nii sõnalise tagasiside (kujundav hindamine) kui ka vigade tagasiside (tema õiged-valed vastused ning ülesande õige lahendus). Õpetajale kuvatakse iga õpitulemuse kohta sõnaline tagasiside koos õpilaste arvuga, kes sellise tulemuse said. Õpetajal on võimalik näha ka õpilasi nimeliselt ning vaadata nende antud vastuseid ja ülesannete õiged lahendusi. Õpetaja tagasisides antakse muu hulgas soovitusi, milliseid lauseõpetuse e-kogu ülesandeid võiks õpilane paremate õpitulemuste saavutamiseks veel lahendada. Ühe lauseõpetuse d-testi lahendamisele, tagasiside lugemisele ja vigade analüüsile kuluv aeg on ligikaudu 35 minutit.

5. Lauseõpetuse e-kogu ülesanded ja diagnostilised testid

5.1. E-kogu harjutusülesanded

Ülesande ID	Ülesanne
Aluse määramine	
16422	Aluse leidmine: „Sipsik“
16424	Aluse lisamine lausesse: „Lastekirjandus“
16418	Lauseliikmete sobitamine kirjandusteemalistesse lausetesse
Öeldise määramine	
16413	Öeldise määramine vanasõnades
16415	Öeldiste leidmine: „Hädaoru kuningas“
16423	Öeldis mõistatustes
16430	Tegusõna kohta küsimuse esitamine: „Tront“
16433	Öeldise leidmine: „Kooli tuleb Juku“
16434	Öeldise paigutamine lauses õigesse kohta: „Pipar“
16435	Ühesõnaline öeldis
16438	Öeldise leidmine: „Väikese hundi lood“
Lihtlause ja liitlause äratundmine	
16414	Liht- ja liitlauseid Eesti linnumaailmast
16416	Lihtlause sidesõnad: „Soome“
16420	Osalaused: „Tammsaare“
16432	Liht- ja liitlause määramine: „Tähenärija ja Kriksadull“
16436	Koond-, liht- ja liitlause määramine: „Kaslased“
Liht- ja liitlausete kirjavahemärgistamine	
16412	Liitlause komad õudusjutus
16417	Koondlause osade sobitamine: „Keeleteemalised laused“
16419	Koondlause: „Õige variandi valik“
16421	Komad muistendis
16425	Koondlauseid muinasjuttudest
16427	Liht- ja liitlause kirjavahemärgistamine: „Põhjatuul“
16428	Liht- ja liitlausete kirjavahemärgid: „Peata linnapea“
16429	Meediateemalised koondlauseid
16431	Sidesõnad ja siduvad sõnad: novembrikuu tähtpäevad
16437	Koondlause korduvad liikmed: „Tõmblukk“
16439	Koondlause komad: „Šokolaad“
17446	Liitlause ja koondlause komad: „Kartulikrõpsud“
Lauselõpumärgid	
16410	Lausetüüp ja lõpumärk lauluridades
16426	Lauselõpumärgid üksiklausetes
Lauseõpetus	
16411	Lauseõpetuse ja õigekirja põhimõistete ristsõna

5.2. E-kogu diagnostilised testid

<i>D-testi ID</i>	<i>D-testi nimetus</i>
Lauseõpetus	
5079	Lauseõpetus (A-variant)
5078	Lauseõpetus (B-variant)